

OSNIVANJE, PRAVNI USTROJ I ORGANIZACIJA VATROGASE POSTROJBE U GOSPODARSTVU

Dijanežević, Leon

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:558159>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-21**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Veleučilište u Karlovcu
Odjel Sigurnosti i zaštite
Stručni studij sigurnosti i zaštite

Leon Dijanežević

**OSNIVANJE, PRAVNI USTROJ I
ORGANIZACIJA VATROGASNE
POSTROJBE U GOSPODARSTVU**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2022

Karlovac University of Applied Sciences

Safety and Protection Department

Professional undergraduate study of Safety and protection

Leon Dijanežević

**ESTABLISHMENT, LEGAL STRUCTURE
AND ORGANIZATION OF AN
INDUSTRIAL FIRE BRIGADE**

Final paper

Karlovac, 2022

Veleučilište u Karlovcu
Odjel Sigurnosti i zaštite
Stručni studij sigurnosti i zaštite

Leon Dijanežević

**OSNIVANJE, PRAVNI USTROJ I
ORGANIZACIJA VATROGASNE
POSTROJBE U GOSPODARSTVU**

Završni rad

Mentor:

Maja Vidović, mag.iur.

Karlovac, 2022

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
KARLOVAC UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Trg J.J.Strossmayera 9

HR-47000, Karlovac, Croatia
Tel. +385 - (0)47 - 843 - 510
Fax. +385 - (0)47 - 843 - 579

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Stručni studij: Sigurnost i zaštita

Usmjerenje: Zaštita od požara

Karlovac, 12.09.2022.

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA

Student: Leon Dijanežević

Matični broj: 0416619036

Naslov: Osnivanje, pravni ustroj i organizacija vatrogasne postrojbe u gospodarstvu

Opis zadatka:

Cilj rada je obrazložiti pojam i vrste vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu. Rad analizira pravnu osnovu za njihovo osnivanje, obveze osnivača, način osnivanja, funkcioniranje, opremanje i financiranje troškova djelovanja postrojbe.

Vatrogasna postrojba u gospodarstvu ilustrirana je na konkretnom primjeru Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu „PVP Terminal Žitnjak“.

Zadatak zadan:

Rok predaje rada:

Predviđeni datum obrane:

03/2022

08/2022

09/2022

Mentor:

Predsjednik ispitnog povjerenstva:

Maja Vidović, dipl.iur.

Lidija Jakšić, mag.ing.cheming.

PREDGOVOR

Ovaj završni rad nastao je isključivo vlastitim trudom i naporom te sam ga izradio samostalno, pri čemu sam koristio stečeno radno iskustvo, stečeno znanje tijekom studiranja i trenutno važeće zakone, podzakonske akte i autonomne izvore prava.

Posebno se zahvaljujem svojoj mentorici Maji Vidović, dipl.iur., koja je pristala biti moja stručna vodilja u ovom završnom radu, kao i pokojnom profesoru i prije svega prijatelju Marinu Kundiću, dipl.iur. koji me je učio vrednotama pravne struke te da su mač, vaga i poveska u savršenoj ravnoteži i da nikada ne treba odustati od traženja istine i pravde.

Isto tako zahvaljujem svojoj prijateljici Marini bez koje uopće ne bih upisao studij. I naposljetku, zahvaljujem kolegama braći Mihok, Metić, Vrabc te kolegici Pavelić što su moje vrijeme studiranja uljepšali i olakšali.

„Pravda je spora, ali dostižna“ – Sun Tzu

Leon Dijanežević

SAŽETAK

Gospodarski subjekti dužni su postupati po Zakonu o zaštiti od požara („Narodne novine“, broj 92/2010), Pravilniku o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara („Narodne novine“, broj 62/1994) i rješenju o razvrstavanju u kategoriju ugroženosti od požara te ovisno o kategoriji u koju su razvrstani poduzimati zakonom i pravilnikom propisane mjere, izraditi opće akte, organizirati vatrogasnu službu s određenim brojem vatrogasaca i službu zaštite od požara, te istu financirati iz vlastitih sredstava.

Prema Zakonu o vatrogastvu („Narodne novine“, broj 125/19) vatrogasne postrojbe u gospodarstvu mogu biti profesionalne i dobrovoljne. Gospodarski subjekt obavezan je ustrojiti vatrogasnu službu ako je prema rješenju razvrstan u I. ili II. kategoriju ugroženosti od požara, te se tada temeljem procjene ugroženosti i plana zaštite od požara ustrojava profesionalna vatrogasna postrojba. Broj obaveznih profesionalnih vatrogasaca smanjuje se ukoliko se povećava broj dobrovoljnih vatrogasaca, a dobrovoljan vatrogasna postrojba u gospodarstvu može se osnovati i kod gospodarskih subjekata koji to nisu obavezni prema kategoriji ugroženosti.

Dobrovoljne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu osnivaju se i djeluju na temelju Zakona o udrugama („Narodne novine“, broj 74/14, 70/17, 98/19). Prema odredbi članka 45. Zakona o vatrogastvu na postrojbu dobrovoljnog vatrogasnog društva u gospodarstvu smisleno se primjenjuju sve odredbe Zakona o vatrogastvu koje se odnose na dobrovoljna vatrogasnih društava u vezi s osnivanjem, ustrojem i prestankom djelovanja, ovlastima i odgovornostima predsjednika i zapovjednika te trajanju njihova mandata i primjenu ovlasti propisanih tim zakonom.

Rad na konkretnom primjeru Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu „PVP Terminal Žitnjak“ obrađuje pitanja osnivanja, djelovanja, ustroja i financiranja profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu.

Ključne riječi: gospodarstvo, vatrogasna služba, vatrogasne postrojbe u gospodarstvu profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu, PVP Terminal Žitnjak

SUMMARY

Business entities are obliged to act in accordance with the Fire Protection Act ("Official Gazette", number 92/2010), the Rulebook on the Classification of Buildings, Building Parts and Areas into Fire Risk Categories ("Official Gazette", Number 62/1994) and the decision on classification into categories of danger from fire, and, depending on the category into which they are classified, take the measures prescribed by law and ordinance, create general acts, organize a fire service with a certain number of firefighters and a fire protection service, and finance them with their own funds.

According to the Act on Firefighting ("Official Gazette", number 125/19), industrial fire brigades can be professional or voluntary. An industrial entity is obliged to organize an industrial fire brigade if it is classified in the I. or II. category of danger from fire, and then, based on the threat assessment and the fire protection plan, a professional fire brigade is organized. The number of mandatory professional firefighters decreases if the number of volunteer firefighters increases, and a voluntary industrial fire department can also be established in economic entities that are not required to do so according to the category of vulnerability.

Voluntary industrial fire brigades are established and operate on the basis of the Associations Act ("Official Gazette", number 74/14, 70/17, 98/19). According to the provisions of Article 45 of the Act on Firefighting, all provisions of the Act on Firefighting that refer to voluntary firefighting companies in connection with the establishment, organization and termination of operations, the authorities and responsibilities of the president and commander, the duration of their mandate and the application of their authorities, are equally applied to the unit of a voluntary industrial fire brigade.

This paper deals with the issues of establishment, operation, structure and financing of a professional industrial fire department based on the example of a professional industrial fire department "PVP Terminal Žitnjak".

Keywords: economy, fire service, voluntary industrial fire brigade, professional industrial fire brigade, PVP Terminal Žitnjak

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	II
SAŽETAK.....	III
SADRŽAJ.....	V
1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada	2
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	2
2. POVIJESNI RAZVOJ.....	3
2.1. Vatrogasne postrojbe u gospodarstvu za vrijeme Domovinskog rata	4
2.2. Osposobljavanje za zaštitu od požara, te preventivno postupanje i gašenje početnih požara.....	4
3. POJAM VATROGASNE POSTROJBE U GOSPODARSTVU.....	5
3.1. Obveza osnivanja	6
3.2. Gospodarski objekt.....	9
3.3. Ustroj prema važećim propisima	12
4. TEHNIČKA OPREMLJENOST, ZAPOŠLJAVANJE, ŠKOLOVANJE I USAVRŠAVANJE VATROGASNIH KADROVA	13
5. FINANCIRANJE	21
6. ZAPOVJEDNI LANAC	21
7. PRIKAZ PROFESIONALNE VATROGASNE POSTROJBE U GOSPODARSTVU „PVP TERMINAL ŽITNJAK“ 7.1. Uvod u PVP Terminal Žitnjak	22
7.2. USTROJ PVP TERMINAL ŽITNJAK.....	26
7.3. PODRUČJE ODGOVORNOSTI	27
7.4. PLAN UZBUNJIVANJA.....	28
7.5. RASPORED SLUŽBE	30
7.5.1. Raspored aktivnosti radnim danima (ponedjeljak - četvrtak).....	30
7.5.2. Raspored aktivnosti petkom.....	31
7.5.3. Raspored aktivnosti subotom, nedjeljom i blagdanom	31
7.6. PREGLED OPREME.....	32
7.6.1. Pregled vozila.....	33
7.7. VOZNI PARK PVP TERMINAL ŽITNJAK	38
7.8. TJEDNE I MJESEČNE AKTIVNOSTI NA SUSTAVIMA I LOKACIJAMA PVP TERMINAL ŽITNJAK	40
7.9. ZAKLJUČAK O PVP TERMINAL ŽITNJAK	41
8. ZAKLJUČAK	42

9. LITERATURA.....	43
10. PRILOZI.....	45
10.1. Slike	45
10.2. Tablice	45

1. UVOD

Organizacija vatrogastva u Hrvatskoj ima svoju dugačku i bogatu povijest koja se temelji na razvoju ukupne zaštite od požara i vatrogastva na području Hrvatske. Već i antički Rim u razdoblju prije Krista poznao je organiziranu protupožarnu zaštitu, koja je najprije djelovala u postrojbama sastavljenim od robova, čiji je zadatak bio sprječavanje i gašenje požara u vilama i na imanjima rimskih patricija. Organizirano vatrogastvo na tlu današnje Hrvatske moguće je pratiti od 35. godine prije Krista, otkako je Oktavijan počeo osvajati Iliriju pa sve do propasti Zapadnog Rimskog Carstva. Usporedo s razvojem zaštite od požara i vatrogasne zajednice, Rimljani su unaprjeđivali i preventivne mjere zaštite od požara koje su bile dijelom urbanističkih i građevinskih propisa. Organizaciju vatrogasne službe rimska uprava nastojala je uspostaviti i u svojim pokrajinama, pa i na području današnje Hrvatske. Prvi dobrovoljni cehovski vatrogasci bili su kovači, zlatari i drugi koji se u svojoj djelatnosti služe vatrom, odnosno ognjištem [12]. U razdoblju Domovinskog rata od 1991. do 1995. godine vatrogasna organizacija je imala velike gubitke prvenstveno kroz broj članova, te uništenu i otuđenu imovinu. U Republici Hrvatskoj danas djeluje 1845 dobrovoljnih vatrogasnih društava, 70 profesionalnih postrojbi u gradovima, 54 vatrogasne postrojbe u gospodarstvu (21 profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu i 26 dobrovoljnih vatrogasnih društava u gospodarstvu) te u čijem se sastavu nalazi 150000 članova, od čega 21912 operativnih vatrogasaca koji su glavna snaga sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj.

Kroz rad će biti opisane vatrogasne postrojbe u gospodarstvu na konkretnom primjeru.

1.1. Predmet i cilj rada

Cilj ovog rada je dati cjeloviti i sveobuhvatan pregled načina na koji to pravne osobe mogu ispuniti, te obrada na konkretnom primjeru.

U radu se prikazuju zakonske odredbe kao i način osnivanja te ustroja vatrogasne službe za područje (teritorij) pravne osobe. Rad analizira pravnu osnovu za njihovo osnivanje, obveze osnivača, način osnivanja, funkcioniranje, opremanje i financiranje troškova djelovanja postrojbe.

Vatrogasna postrojba u gospodarstvu ilustrirana je na konkretnom primjeru Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu „PVP Terminal Žitnjak“.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Kako bi se što kvalitetnije istražila problematika rada, korišteni su različiti izvori podataka, od stručnih knjiga preko zakona i pravilnika do Internet stranica područja sigurnosti i zaštite. Ovaj rad istražuje, proučava i analizira već postojeće podatke. Prilikom prezentacije podataka, korištene su znanstvene metode analize, klasifikacije i deskripcije.

2. POVIJESNI RAZVOJ

Uslijed naglog razvoja industrije i stvaranja sve većih naselja i gradova, izgradnjom nebodera, otkrivanjem novih tehnologija, novih vrsta goriva i sve ukopnog razvoja čovječanstva kako u svijetu tako i u Hrvatskoj, posebice nakon završetka drugog svjetskog rata dolazi do potrebe za stalnim dežurstvom vatrogasaca, te samim time i osnivanjem profesionalnih vatrogasnih postrojbi. Prva vatrogasna postrojba u gospodarstvu u Hrvatskoj osnovana je 1884. godine u Dugoj Resi, te je imala 42 aktivna člana [13] .

Kroz industrijska dobrovoljna vatrogasna društva u vatrogastvo masovno ulaze žene, pogotovo zaposlene u tekstilnoj industriji.

Prva žena koja je završila tečaj za vatrogasnu časnicu 1936. godine je Anka Drvarek, koja je radila u TIVAR-u, današnji Varteks.

Anka Drvarek bila je zapovjednica samaritanki (odjel vatrogasaca koji je imao zadatak pružanja prve pomoći).

Položivši za vatrogasnu časnicu, stavljena je u operativni sastav, jer tada žene nisu službeno mogle biti u operativi, tj. sudjelovati na gašenju požara.

2.1. Vatrogasne postrojbe u gospodarstvu za vrijeme Domovinskog rata

U Hrvatskoj je neposredno pred početak Domovinskog rata postojala 81 profesionalna vatrogasna jedinica u tvornicama s 2.428 profesionalnih vatrogasaca i 431 dobrovoljno vatrogasno društvo s 19.915 aktivnih članova u tvornicama.

Tijekom Domovinskog rata 21 vatrogasac dao je svoj život, a više od 100 ih je ranjeno, bilo u svojim matičnim vatrogasnim postrojbama ili u drugom obliku obrane Republike Hrvatske.

2.2. Osposobljavanje za zaštitu od požara, te preventivno postupanje i gašenje početnih požara

Svatko ima pravo i obvezu biti upoznat s opasnostima od požara na mjestu gdje boravi ili radi sukladno Zakonu o zaštiti od požara. Odluku o planu, programu i načinu upoznavanja s opasnostima od požara donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za svoje područje te pravne osobe na svom vlasništvu.

Radi osiguranja pravodobne i učinkovite zaštite od požara jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe organiziraju osposobljavanje pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje početnih požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom prema posebnim propisima, o čemu su dužni voditi evidenciju.

U cilju održavanja i provjere provedbe preventivnih mjera zaštite od požara jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe održavaju jednom godišnje protupožarne vježbe, na način i u vremenu koje sami odrede. Svatko tko primijeti neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar odmah će sukladno svojim psihofizičkim sposobnostima pristupiti otklanjanju opasnosti, odnosno gašenju požara, vodeći pri tome računa da ne dovede u opasnost sebe

ili drugu osobu. Ukoliko osoba nije u mogućnosti otkloniti opasnosti, odnosno ugasiti požar, dužna je obavijestiti Centar 112, najbližu vatrogasnu postrojbu ili policiju, odnosno postupiti prema planu zaštite od požara.

Pravne osobe i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su, na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom i propisima donesenim na temelju njega te planovima zaštite od požara, svojim alatom, opremom, tehničkim i prijevoznim sredstvima, a fizičke osobe i svojim radom, sudjelovati u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

3. POJAM VATROGASNE POSTROJBE U GOSPODARSTVU

Vatrogasna postrojba u gospodarstvu može biti profesionalna i dobrovoljna. Pravne osobe vlasnici odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora koji su razvrstani u prvu kategoriju ugroženosti od požara, prema posebnom propisu, u svrhu obavljanja vatrogasne djelatnosti za svoje potrebe, osnivaju profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu kao ustrojstvenu jedinicu ili kao društvo u većinskom vlasništvu koja ima zapovjednika i zamjenika vatrogasne postrojbe.

Profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu čini određeni broj profesionalnih vatrogasaca utvrđen prema posebnom propisu i/ili na temelju procjene ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija izrađene sukladno posebnom propisu na koju je pribavljeno pozitivno mišljenje Hrvatske vatrogasne zajednice.

Na osnivanje profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu te ustrojavanje vatrogasne postaje ili ispostave suglasnost daje glavni vatrogasni zapovjednik, temeljem članka 43., stavka 1., 3. i 4. Zakona o vatrogastvu. Profesionalni vatrogasci moraju biti zaposlenici pravne osobe koja osniva profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu, sukladno Zakonu o vatrogastvu.

Prijedlog za osnivanje dobrovoljnog vatrogasnog društva u gospodarstvu daje ovlaštenu zakonski zastupnik te pravne osobe, sukladno članku 45., stavak 2. Zakona o vatrogastvu.

Na postrojbu dobrovoljnog vatrogasnog društva u gospodarstvu se analogno primjenjuju sve odredbe Zakona o vatrogastvu koje se odnose na dobrovoljna vatrogasnih društava, a u vezi s osnivanjem, ustrojem i prestankom djelovanja, ovlastima i odgovornostima predsjednika i zapovjednika te trajanju njihova mandata i primjenu ovlasti propisanih Zakonom o vatrogastvu.

3.1. Obveza osnivanja

Sukladno Zakonu o vatrogastvu, pravne osobe vlasnici odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora koji su razvrstani u prvu ili drugu kategoriju ugroženosti od požara dužni su osnovati u svrhu obavljanja vatrogasne djelatnosti za svoje potrebe profesionalnu vatrogasnu postrojb u gospodarstvu kao ustrojstvenu jedinicu ili kao društvo u većinskom vlasništvu, sukladno članku 43.

Prema Pravilniku o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara, prema kojima su vlasnici, odnosno korisnici građevina i prostora razvrstani u prvu i drugu kategoriju ugroženosti dužni osigurati djelovanje vatrogasne postrojbe.

Sukladno članku 4., Pravilnika o razvrstavanju, vlasnici ili korisnici građevina i prostora koji temeljem propisane kategorizacije moraju imati profesionalnu vatrogasnu postrojb u, mogu u opravdanim slučajevima odgovarajućim ugovorom takvu obvezu prenijeti a postojeću vatrogasnu postrojb u Ministarstva unutarnjih poslova ili profesionalnu vatrogasnu postrojb u u gospodarstvu uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova.

Najmanji broj profesionalnih vatrogasaca u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi u gospodarstvu uređen je odredbama Pravilnika o osnovama organiziranosti vatrogasnih postrojbi na teritoriju Republike Hrvatske, kako slijedi:

1. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**la**" - postrojba je koja broji najmanje 65 profesionalnih vatrogasaca, od kojih su najmanje 4 vozača po smjeni.
2. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**lb**" - postrojba je koja broji najmanje 53 vatrogasaca, od kojih su najmanje 3 vozača po smjeni.
3. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**lc**" - postrojba je koja broji najmanje 42 profesionalna vatrogasaca, od kojih su najmanje 3 vozača po smjeni.
4. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**ld**" - postrojba je koja broji 35 profesionalnih vatrogasaca, od kojih su najmanje 2 vozača po smjeni.
5. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**le**" - postrojba je koja broji najmanje 27 profesionalnih vatrogasaca, od kojih su najmanje 2 vozača po smjeni.
6. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**lf**" - postrojba je koja broji najmanje 22 profesionalna vatrogasaca, od kojih je najmanje 1 vozač po smjeni.
7. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**lg**" - postrojba je koja broji najmanje 16 vatrogasaca, od kojih je najmanje 1 vozač po smjeni.
8. Profesionalna vatrogasna postrojba - VRSTA "**lh**" - postrojba je koja broji najmanje 12 vatrogasaca, od kojih je najmanje 1 vozač po smjeni.

Ukoliko je uz profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu osnovana dobrovoljna vatrogasna postrojba, najmanji broj profesionalnih vatrogasaca u postrojbi može se smanjiti za postrojbu:

1. VRSTA "Ia" - na 53 profesionalna vatrogasca;
2. VRSTA "Ib" - na 42 profesionalna vatrogasca;
3. VRSTA "Ic" - na 35 profesionalnih vatrogasaca;
4. VRSTA "Id" - na 27 profesionalnih vatrogasaca;
5. VRSTA "Ie" - na 22 profesionalna vatrogasca;
6. VRSTA "If" - na 16 profesionalnih vatrogasaca;
7. VRSTA "Ig" - na 12 profesionalnih vatrogasaca;
8. VRSTA "Ih" - na 9 profesionalnih vatrogasaca.

Dobrovoljna vatrogasna postrojba u gospodarstvu, osnovana uz profesionalnu vatrogasnu postrojbu, mora imati najmanji broj dobrovoljnih vatrogasaca za postrojbu:

1. VRSTA "Ia" - 41 dobrovoljni vatrogasac ;
2. VRSTA "Ib" - 37 dobrovoljnih vatrogasaca;
3. VRSTA "Ic" - 32 dobrovoljna vatrogasca;
4. VRSTA "Id" - 28 dobrovoljnih vatrogasaca;
5. VRSTA "Ie" - 24 dobrovoljna vatrogasca;
6. VRSTA "If" - 20 dobrovoljnih vatrogasaca;
7. VRSTA "Ig" - 16 dobrovoljnih vatrogasaca;
8. VRSTA "Ih" - 11 dobrovoljnih vatrogasaca.

Dobrovoljna vatrogasna postrojba u gospodarstvu koja djeluje samostalno mora imati najmanje dvadeset dobrovoljnih vatrogasaca sukladno odredbama Pravilnika o osnovama organiziranosti vatrogasnih postrojbi na teritoriju Republike Hrvatske, članka 10. stavka 4.

Vatrogasci vatrogasne postrojbe koja djeluje u smjenskom sustavu moraju biti ravnomjerno raspoređeni po broju i formacijskim jedinicama po smjenama.

3.2. Gospodarski objekt

Gospodarski objekt je zgrada namijenjena za poljoprivredno stočarstvo, za skladištenje stočnih proizvoda, pripremu i čuvanje hrane, sredstava za zaštitu bilja i poljoprivrednih usluga [17]. Požari u gospodarskim objektima spadaju u red najtežih i najsloženijih zadataka koji se mogu postaviti pred jednu vatrogasnu postrojbu. Gospodarski objekti vrlo su različiti kako po veličini tako i po unutarnjem rasporedu prostorija, namjeni i konstrukcijskoj izvedbi, te po procesu proizvodnje i prerade sirovine kao na primjer zapaljive, radioaktivne i otrovne tvari.

Gospodarski objekti prema namjeni dijele se u četiri kategorije:

- objekti za industrijsku proizvodnju
- objekti za skladištenje sirovina poluproizvoda i proizvoda
- objekti za promet gotovih proizvoda (trgovine, marketi, supermarketi, sajmišni prostori..)
- objekti za poljoprivrednu proizvodnju

Gospodarski objekti (građevine i prostori) razvrstani su u četiri kategorije ugroženosti od požara s obzirom na vrstu zapaljivih tvari, namjenu građevina i prostora te vrstu biljnog pokrova, a temelji se na slijedećim uvjetima, osnovama i kriterijima, sukladno Pravilniku o razvrstavanju članak 5.

- instaliranom kapacitetu za proizvodnju ili preradu zapaljivih tekućina ili plinova, pretakanju iz spremnika u prijevozna sredstva ili obrnuto za daljnji transport ili prijevoz
- kapacitetu nadzemnih spremnika ili građevina za zapaljive tvari
- broju uposlenih

Građevine i prostori na osnovu ovih kriterija razvrstani su u kategorije ugroženosti od požara od Ia do Ih za prvu kategoriju, od IIa i IIb za drugu kategoriju te III i IV kategoriju. Građevine i prostori razvrstani u prvu i drugu kategoriju moraju imati organiziranu Službu zaštite od požara unutar koje treba djelovati i vatrogasna postrojba (profesionalna i/ili dobrovoljna) s određenim brojem profesionalnih odnosno dobrovoljnih vatrogasaca, trebaju imati Plan zaštite od požara i gašenja požara izrađen temeljem Procjene ugroženosti.

Građevine i prostori razvrstani u treću i četvrtu kategoriju ugroženosti trebaju imati najmanje jednog djelatnika koji organizira i brine se o provođenju mjera zaštite od požara, sukladno članku 7. Zakona o zaštiti od požara. U slučajevima požara u gospodarskim objektima prve i druge kategorije, intervenciju izvode njihove postrojbe koje su i zbog toga osnovane.

U požarima većih razmjera sukladno Planu zaštite od požara pravne osobe na intervencije po pozivu izlaze javne vatrogasne postrojbe i dobrovoljna vatrogasna društva. U slučajevima požara na gospodarskim objektima treće i četvrte kategorije ugroženosti od požara intervenciju izvode javne vatrogasne postrojbe.

Požari u gospodarskim objektima razvijaju se veoma brzo, zahvaljujući velikoj površini i znatnoj količini gorivog materijala, pri čemu mogu biti ugroženi i ljudski životi. Gašenje požara u krugu gospodarskih objekata vrlo je složen i kompliciran zadatak za zapovjednika i vatrogasnu postrojbu. Pri gašenju unutar kruga gospodarskih objekata vrlo je bitna suradnja proizvodnim tehnologom ili službom zaštite jer oni raspolažu sa značajnim informacijama o vrsti tehnološkog procesa, uskladištenim sirovinama, mogućim opasnostima i svemu ostalom za uspjeh u intervenciji.

Gospodarski objekti podijeljeni su u sektore, pa treba odmah djelovati na sektore koji su ugroženi požarom određenim, pravilno odabranim sredstvima za gašenje. Uvijek treba nastupati brzo i odlučno na glavnim sektorima, dok se sporedni sektori mogu savladati i kasnije. Koji je glavni sektor odlučuje zapovjednik intervencije, no kod toga mora voditi računa da se požar u takvim objektima može širiti vrlo brzo i kroz ventilacijske otvore ili energetske kanale.

Najvažnije kod takvih intervencija je:

- suradnja s tehnološkim osobljem
- suradnja sa Službom zaštite od požara
- pravilan odabir sredstva za gašenje
- pravilan izbor vatrogasnog nastupa, navale i zahvata požara
- predvidjeti opasnosti koje se utvrđuju izviđanjem i prikupljanjem informacija od stručnih službi
- postupanje po Planu gašenja koji treba biti izrađen za svaki gospodarski objekt pogotovo prve i druge kategorije ugroženosti
- poznavanje rasporeda prostorija i prostora
- poznavanje strukture građevinske konstrukcije
- poznavanja smještaja zapaljivog materijala
- poznavanje tehnološkog procesa, sirovina i gotove robe
- poznavanje mogućnosti i mjesta za uzimanje vode za gašenje požara i prilaznih putova
- poznavanje elektroenergetskog sustava
- poznavanje ventilacijskog, klimatizacijskog sustava
- ako je požar većih razmjera treba ga podijeliti u sektore, pa je u takvim uvjetima od velike važnosti učinkovitost sustava veze

Prema članku 7. Pravilnika o međusobnim odnosima vatrogasnih postrojbi u vatrogasnoj intervenciji, ukoliko dođe do požara na građevini ili objektu koji je kategoriziran sukladno Pravilniku o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara, intervencijom vodi zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe.

Kada zapovjednik vatrogasne postrojbe u gospodarstvu ocijeni da raspoloživim vatrogasnim snagama nije moguće provesti vatrogasnu intervenciju, od nadređenog vatrogasnog zapovjednika traži dodatne vatrogasne snage koje mu se stavljaju na raspolaganje te nadalje zapovijeda tom vatrogasnom intervencijom, sukladno članku 90. Zakona o vatrogastvu.

3.3. Ustroj prema važećim propisima

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora razvrstanih u prvu kategoriju ugroženosti od požara dužni su donijeti plan zaštite od požara izrađen na temelju procjene ugroženosti od požara, donijeti opći akt iz zaštite od požara, te organizirati službu zaštite od požara (profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu ili DVD u gospodarstvu).

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora razvrstanih u drugu kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati stalno vatrogasno dežurstvo sa vatrogasnom postrojbom i djelatnika za unutarnju kontrolu, te izraditi plan ZOP-a na temelju procjene ugroženosti od požara i donijeti opći akt iz ZOP-a.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u treću kategoriju ugroženosti od požara dužni su zaposliti najmanje jednog djelatnika, koji će biti zadužen za organizaciju i provedbu mjera ZOP-a i donijeti opći akt iz ZOP-a.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u četvrtu kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati zaposlenog najmanje jednog djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara, koji smije obavljati i druge poslove i donijeti opći akt iz ZOP-a. Najmanje jednom u 5 godina provest će se usklađivanje procjena ugroženosti.

4. TEHNIČKA OPREMLJENOST, ZAPOŠLJAVANJE, ŠKOLOVANJE I USAVRŠAVANJE VATROGASNIH KADROVA

Vatrogasna postrojba mora biti opremljena opremom i sredstvima koja omogućavaju uspješno obavljanje vatrogasne djelatnosti, a izbor opreme i sredstava ovisi o vrsti i požarnim osobinama prostora i objekata koje postrojba štiti.

Najmanja moguća tehnička opremljenost vatrogasne postrojbe, potrebna da bi ona mogla djelovati, određena je Pravilnikom o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi („Narodne novine“, broj 58/93). Pravilnik određuje najmanji broj i vrste vatrogasnih vozila te minimum tehničke opreme i sredstva za gašenje u skladištu i na vatrogasnim vozilima.

Osoba koja se prima na radno mjesto profesionalnog vatrogasca mora ispunjavati sljedeće uvjete za zasnivanje radnog odnosa, propisano Zakonom o vatrogastvu, članak 51.:

- mora imati hrvatsko državljanstvo
- da je mlađa od 30 godina prilikom prvog zaposlenja na radnom mjestu profesionalnog vatrogasca
- da ima stečenu kvalifikaciju na razinama 4.1. ili 4.2. prema HKO-u ili stečenu kvalifikaciju vatrogasnog smjera
- da ima posebno zdravstveno stanje i psihičku sposobnost za obavljanje vatrogasne djelatnosti što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove
- ispunjavati posebno propisanu razinu tjelesne i motoričke sposobnosti
- da nije kažnjavana za kaznena djela protiv života i tijela, kaznena djela protiv opće sigurnosti, kaznena djela protiv imovine i kaznena djela protiv službene dužnosti, a koja su propisana Kaznenim zakonom.

Na radno mjesto vatrogasnog početnika može se primiti kandidat koji nema stečenu kvalifikaciju vatrogasnog smjera, ako se ne prijave kandidati koji ispunjavaju uvjete, pod uvjetom da u roku od jedne školske godine završi program obrazovanja / kurikulum predviđen Zakonom o vatrogastvu. Prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima ima osoba koja je najmanje dvije godine obavljala poslove dobrovoljnog vatrogasca te druge osobe sukladno propisima koji uređuju prednost pri zapošljavanju.

U Republici Hrvatskoj profesionalne vatrogasce školuje Državna vatrogasna škola. Državna vatrogasna škola ima odjeljenja u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku.

Završetkom školovanja stječe se zanimanje vatrogasac ili vatrogasni tehničar. Pravilnikom o programu osposobljavanja i usavršavanja vatrogasnih kadrova definira se način provedbe programa specijalizacije za dobrovoljne i profesionalne vatrogasce.

Za usavršavanje specijalnosti dobrovoljnih i profesionalnih vatrogasaca utvrđeni su sljedeći programi, člankom 22., Pravilnika o programu osposobljavanja i usavršavanja vatrogasnih kadrova:

1. specijalnost - strojar,
2. specijalnost - bolničar,
3. specijalnost za aparate za zaštitu dišnih organa,
4. specijalnost - vezist,
5. specijalnost - ronilac s jednom zvijezdom,
6. specijalnost za radove na vodi,
7. specijalnost za spašavanje pri tehničkim intervencijama,
8. specijalnost za akcidente s opasnim tvarima,
9. specijalnost za djelovanje u radiološko - biološko-kemijskoj kontaminaciji.

Članak 23. Pravilnika o programu osposobljavanja i usavršavanja vatrogasnih kadrova propisuje i sljedeće uvjete za dobivanje specijalnosti:

Usavršavanje za specijalnost - strojar traje 24 školska sata, od čega je 12 sati teorijski dio, a 12 sati vježbovni dio.

Usavršavanje za specijalnost - bolničar traje 30 školskih sati, od čega je 15 sati teorijski dio, a 15 sati vježbovni dio.

Usavršavanje specijalnost za aparate za zaštitu dišnih organa traje 30 školskih sati, od čega je 12 sati teorijski dio, a 18 vježbovni dio.

Usavršavanje za specijalnost - vezist traje 20 školskih sati, od čega je 12 sati teorijski dio, a 8 sati vježbovni dio.

Usavršavanje specijalnosti - ronilac s jednom zvijezdom traje 30 školskih sati, od čega je 15 sati teorijski dio, a 15 sati vježbovni dio.

Usavršavanje specijalnosti za radove na vodi traje 24 školska sata, od čega je 6 sati teorijski dio. a 18 sati vježbovni dio.

Usavršavanje specijalnosti za spašavanje pri tehničkim intervencijama traje 30 školskih sati, od čega je 8 sati teorijski dio. a 22 sata vježbovni dio.

Usavršavanje specijalnosti za akcidente s opasnim tvarima traje 30 školskih sati, od čega je 14 sati teorijski dio, a 16 sati vježbovni dio.

Usavršavanje specijalnosti za djelovanje u radiološko - biološko - kemijskoj kontaminaciji traje 24 školska sata, od čega je 12 sati teorijski dio, a 12 sati vježbovni dio.

Program i način provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama propisuje osnove nastavnih cjelina programa teorijske nastave i praktičnih vježbi kojima će prisustvovati pripadnici vatrogasnih postrojbi i provođenje istih, a u svrhu održavanja i podizanja operativne spremnosti vatrogasnih postrojbi.

Nastavne cjeline teorijske nastave i praktičnih vježbi vatrogasnih postrojbi sastavni su dio Programa te čine osnovni sadržaj odnosno minimum teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama.

Zapovjednici vatrogasnih postrojbi odnosno zamjenici zapovjednika vatrogasnih postrojbi obvezni su, prema članku 120., stavak 5. Zakona o vatrogastvu, na početku kalendarske godine, u pisanom obliku izraditi godišnji Plan nastave u vatrogasnoj postrojbi sukladno nastavnim cjelinama teorijske nastave i praktičnih vježbi, a uzimajući u obzir broj operativnih članova vatrogasne postrojbe, njihovo obrazovanje, osposobljenost, znanje i vještine te opremljenost vatrogasne postrojbe tehnikom i opremom.

U vatrogasnoj postrojbi, sukladno godišnjem Planu nastave u vatrogasnoj postrojbi provodi se teorijska nastava i praktične vježbe, povezujući tematiku istih ukoliko je to moguće.

Zapovjednik vatrogasne postrojbe obvezan je o provedenoj teorijskoj nastavi i praktičnim vježbama voditi evidenciju upisujući nastavne cjeline teorijske nastave i praktičnih vježbi, broj održanih sati i nazočnih pripadnika vatrogasne postrojbe. Teorijsku nastavu i praktične vježbe u vatrogasnim postrojbama mogu provoditi pripadnici te vatrogasne postrojbe, zapovjednik vatrogasne postrojbe, zamjenik zapovjednika vatrogasne postrojbe odnosno pripadnik vatrogasne postrojbe koju odredi zapovjednik iste, uz uvjet da pripadnik ima najmanje pet godina iskustva u vatrogastvu te je poželjno da je vatrogasac s posebnim ovlastima i odgovornostima, sukladno članku 4. gore navedenog Pravilnika.

Zapovjednik vatrogasne postrojbe odgovoran je za provedbu Programa, a provoditelj teorijske nastave i praktičnih vježbi odgovoran je za sigurnost osoba koje sudjeluju u teorijskoj nastavi i praktičnim vježbama.

Nastavne cjeline/teme programa teorijske i praktične nastave u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama u gospodarstvu koje su propisane Programom i načinom provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama, na temelju članka 120., stavka 5. Zakona o vatrogastvu.

Teorijska nastava:

- podjela vatrogasnih armatura za vodu, tehničke karakteristike,
- podjela vatrogasnih armatura za pjenu, tehničke karakteristike,
- ručni i prijevozni aparati za gašenje požara
- vatrogasne pumpe, podjela, tehničke karakteristike,
- vozila u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- hidrantska mreža, tehničke karakteristike,
- stabilni sustavi za gašenje požara, podjela, tehničke karakteristike,
- zaštitna i druga osobna oprema vatrogasaca, podjela, tehničke karakteristike,
- zaštitne naprave za disanje, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji i oprema za spašavanje, penjanje i rad na visini, podjela, tehničke karakteristike,
- pogonski spasilački alati u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- pneumatski podizači tereta, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar, plinski detektor,
- pumpe za pretakanje agresivnih materija, tehničke karakteristike,
- koloture i kolotura,
- simpleksni, poludupleksni ili semidupleksni sustav radio mreža,
- uređaji za rano otkrivanje i dojavu požara, općenito,
- vrsta automatskih javljača požara,
- vatrogasna simbolika,
- organizacija vatrogasne službe,
- definicija i razredba požara: pojam vatre i požara, razredba požara po mjestu nastanka, razredba požara po obujmu i veličini, razredba požara po fazama razvoja, razredba požara po vrsti gorive tvari,

- razvoj i širenje požara: čimbenici razvoja i širenja požara, širenje požara u zatvorenom prostoru, širenje požara na otvorenom prostoru,
- opasnosti i mjere zaštite vatrogasaca u operativnom djelovanju,
- opskrba vodom na požaru,
- relejna dobava vode
- taktička primjena sredstava za gašenje: vode, pjene, praha, CO₂, zamjenskih sredstava za halon, priručnih sredstava,
- taktički nastupi, navale i zahvati na požar,
- razvoj akcije gašenja požara: tijek intervencije, izbor taktike gašenja požara, orijentacija, kretanje i pretraživanje u zadimljenom prostoru, lokalizacija požara, završetak akcije gašenja požara, rad po povratku u postrojbu, analiza vatrogasne intervencije,
- taktika gašenja požara u različitim situacijama: u gospodarstvu, na cestovnim vozilima, zrakoplovima i brodovima, u visokim objektima, u objektima gdje boravi mnogo ljudi, u pojedinim dijelovima objekta, u specifičnim slučajevima – gašenje zapaljivih tekućina, gašenje plinova, gašenje prašina, gašenje tvari koje se teško gase,
- taktička primjena različitih tehnoloških rješenja prilikom gašenja požara: visokotlačni uređaji za bušenje/rezanje i gašenje, impulsni sustavi za gašenje, CAFS sustavi, toplozor ili IC kamere u gašenju požara,
- požarno opterećenje,
- računanje potrebne količine sredstava, opreme i tehnike te ljudstva za gašenje požara,
- identifikacija i označavanje opasnih tvari: GHS-ovi piktogrami, ploča opasnosti (prema ADR-u), NFPA 704 standard označavanja (»dijamant opasnosti«), UN-ovi razredi opasnosti
- upotreba uređaja za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar,

- opasne tvari,
- taktičko djelovanje vatrogasnih formacija pri akcidentima s opasnim tvarima,
- rukovođenje i zapovijedanje složenijim vatrogasnim intervencijama,
- komunikacija u vatrogastvu: mobilni i stabilni uređaji za komunikaciju
- upotreba opreme za svladavanje sila: poluge, koloture i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- spašavanje ljudi i životinja: sa visina i dubina, s razine zemlje, nasilno otvaranje vrata i prozora, zatvaranje vode i plina, potresi, poplave,
- aktivnosti po planu zaštite od požara za područje djelovanja vatrogasne postrojbe,
- gašenje požara u gospodarstvu zavisno o tehnološkom procesu i namjeni šticeenog postrojenja,
- uvjeti i proces gorenja, oksidacija, vrste oksidacija,
- gašenje krutih, tekućih i plinovitih tvari,
- zapaljive i eksplozivne smjese,
- uvjeti za gašenje i širenje požara,
- toplina i temperatura,
- toplinska i električna energija potrebna za gašenje,
- izvori topline za izazivanje i nastajanja gorenja i požara,
- produkti gorenja zapaljivih i opasnih tvari,
- produkti gorenja sintetskih (plastičnih) tvari,
- produkti gorenja polivinilklorida i drugih kloriranih (halogeniranih) sintetskih tvari,
- produkti gorenja sirove nafte, naftnih derivata i nehalogeniranih poliolefina (polietilen, polipropilen itd.),

- produkti gorenja polimeriziranih aromatskih ugljikovodika (polistiren, polifenoli i sl.)
- produkti gorenja poliuretana, poliakrila, vune i svile.

Praktične vježbe:

- polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada,
- vježbe s hidrantom,
- vježbe s prijenosnom vatrogasnom pumpom,
- vježbe s autocisternom i opremom – AC,
- vježbe s navalnim vozilom i opremom – NV,
- relejna dobava vode,
- vježbe s ručnim i prijevoznim vatrogasnim aparatima,
- vježbe s prijenosnim vatrogasim ljestvama: kukače, rastegače, prislanjače, sastavljače,
- vježbe s užadima: samospašavanje s penjačkim užetom, samospašavanje penjačkim užetom, karabinom i posebnim dodatkom – osmicom,
- vježbe sa zaštitnim napravama za disanje,
- taktički nastupi vatrogasnih postrojbi,
- taktički zadaci gašenja požara pojedinih dijelova objekta,
- taktički zadaci gašenja požara po gospodarskim granama,
- taktički nastupi pri u nesrećama s opasnim tvarima,
- vježbe s uređajem za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar,
- vježbe pretakanja zapaljivih i nagrizaćućih tekućina,
- vježbe s opremom za svladavanje sila: poluge, koloture i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- vježbe nasilnog otvaranja vrata i prozora,
- vježba zatvaranje vode i plina.

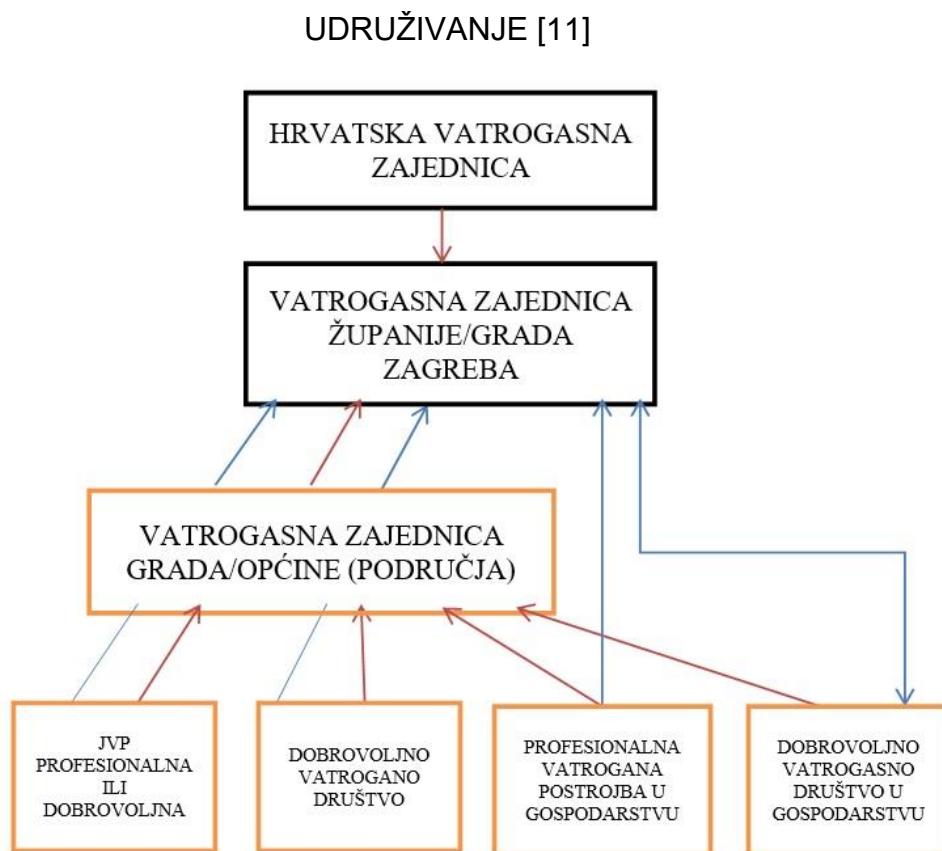
5. FINANCIRANJE

Sredstva za financiranje redovite djelatnosti profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu osigurava osnivač, sukladno planu zaštite od požara i svojim općim aktima.

Troškovi vatrogasne intervencije sukladno Zakonu o vatrogastvu:

Dobrovoljno vatrogasno društvo ili profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu koja je intervenirala na događaju izvan svog područja odgovornosti i djelovanja, a na temelju zapovijedi nadređenog zapovjednika, ima pravo na naknadu nastalih troškova, sukladno članku 94. Zakona o vatrogastvu i članku 2. Cjeniku vatrogasnih intervencija.

6. ZAPOVJEDNI LANAC

Sl.1. Sustav Hrvatske vatrogasne zajednice [11]

Zapovjednik vatrogasne postrojbe u gospodarstvu zapovijeda vatrogasnom intervencijom na prostoru i građevinama osnivača ili druge pravne osobe u skladu s člankom 43. Zakona o vatrogastvu.

Kada zapovjednik vatrogasne postrojbe u gospodarstvu prema Planu zaštite od požara ocijeni da raspoloživim vatrogasnim snagama nije moguće provesti vatrogasnu intervenciju, od nadređenog vatrogasnog zapovjednika traži dodatne vatrogasne snage koje mu se stavljaju na raspolaganje te nadalje zapovijeda tom vatrogasnom intervencijom.

Zapovjednik vatrogasne intervencije odgovoran je za primjenu propisane zaštitne opreme i sredstava za vatrogasce koji su izašli na vatrogasnu intervenciju te vođenje vatrogasne intervencije sukladno standardnim operativnim postupcima, temeljem članka 90. stavak 3. Zakona o vatrogastvu.

7. PRIKAZ PROFESIONALNE VATROGASNE POSTROJBE U GOSPODARSTVU „PVP TERMINAL ŽITNJAK“

7.1. Uvod u PVP Terminal Žitnjak

Rješenjem Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske broj: 511-01-208-UP/I-6837/2-2014, od 28.11.2014. godine, građevine, građevinski dijelovi i druge nekretnine te prostor Jadranskog naftovoda u Zagrebu, Terminal Žitnjak razvrstani su u „I d“ kategoriju ugroženosti od požara, sukladno odredbama Pravilnika o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara, Ministarstvo je propisalo mjeru formiranja PVP u gospodarstvu od minimalno 35 profesionalnih vatrogasaca i 4 djelatnika raspoređena za obavljanje preventivnih poslova zaštite od požara.

Na naknadni zahtjev društva JANAF d.d. za preispitivanje broja profesionalnih vatrogasaca i djelatnika raspoređenih za obavljanje preventivnih poslova zaštite od požara utvrđenih Rješenjem od 28.11.2014. godine, Ministarstvo unutarnjih

poslova Republike Hrvatske je u provedenom postupku novim Rješenjem br. 511-01-208-UP/I-7212/2-15, od 18.01.2016. godine ukinulo dijelove citiranog Rješenja i utvrdilo da je na Terminalu Žitnjak potrebno osigurati djelovanje Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu **s najmanje 18 profesionalnih vatrogasaca ravnomjerno raspoređenih po smjenama, te da se rasporedi najmanje jedan djelatnik za obavljanje poslova zaštite od požara.**

Profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu „Vatrogasna postrojba terminal Žitnjak – „JANAF“ trenutno ima 26 zaposlenih, svih 26 zaposlenih je na operativnim poslovima.

Vatrogasnu službu u PVP obavljaju vatrogasci raspoređeni u četiri smjene. Rad u smjenama teče u radnom ciklusu (turnus) 12 sati (služba) – 24 sata (slobodno) – 12 sati (služba) – 48 sati (slobodno). Rukovodeći kadar radi osam satno radno vrijeme (40 sati tjedno).

Trenutna kvalifikacijska struktura zadovoljava potrebe PVP Terminala Žitnjak, svi zaposleni na rukovodećim pozicijama imaju dovoljnu stručnu spremu i znanje za obavljanje posla, ali bi se trebalo poticati školovanje postojećeg vatrogasnog kadra radi što bolje stručnosti i spremnosti svakog zaposlenika. Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe i njegov zamjenik imaju visoku stručnu spremu, te znanje i iskustvo koje je dragocjeno za bezbrižno funkcioniranje postrojbe. Voditelji smjena imaju odgovarajuću stručnu spremu te stručni ispit za vatrogasca sa posebnim ovlastima i odgovornostima, stoga su i oni dovoljno stručni i osposobljeni za svoj posao i zadatke koji im dolaze s opisom posla. Vatrogasci vozači također imaju odgovarajuću stručnu spremu i vozačku dozvolu „C“ kategorije, koja im je obvezna za obavljanje posla. Vatrogasci vozači pripadaju u posebnu skupinu vozača kamiona, te njima ne treba školovanje za tehničara cestovnog prometa, ADR i KOD 95. Te podatke vrlo lako možemo iščitati iz tablice 1, u nastavku teksta.

Tab. 1: Kvalifikacijska struktura djelatnika PVP Terminal Žitnjak [16]

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA	
Stručna sprema	Broj radnika
VŠS	2
SSS	24

Možemo konstatirati da imamo mladu postrojbu jer više od 50% radnika mlađi su od 40 g. što je trenutno dobro ali kroz 10 - 15 godina predstavljat će problem ako se do tada ne riješi status profesionalnih vatrogasaca. Stariji kolege vatrogasci su sa svojim znanjem i iskustvom neizostavni dio svake vatrogasne postrojbe. Za svaku situaciju u kojoj se nađu njihovi mlađi kolege vatrogasci, imaju dobar i koristan savjet. Taj podatak je prikazan u tablici 2 u nastavku.

Tab. 2: Dobna struktura djelatnika PVP Terminal Žitnjak [16]

Dobna struktura		Struktura po stažu	
Godine starosti	Broj radnika	Ukupan staž	Broj radnika
Do 25 godina	5	Do 5 godina	7
26 – 30	6	6 – 10	5
31 – 35	5	11 – 15	6
36 – 40	5	16 – 20	5
41 – 45	5	21 – 25	3
46 – 50	0	26 – 30	0
Ukupno:	26	Ukupno:	26

Interni akti službe potanko opisuju način provođenja vatrogasne službe u PVP, raspored radnog vremena, najmanji broj nazočnih vatrogasaca, tijekom intervencije (alarmiranje, izlaz, vožnja, zapovijedanja, upotreba zaštitne opreme, izvješća) osposobljavanje, vježbe te druga pravila povezana sa kućnim redom.

Prema Pravilniku o uvjetima radnih mjesta profesionalnih vatrogasaca, koji je donesen na temelju članka 54. stavka 1. Zakona o vatrogastvu, radnici su bili sistematizirani na idućim radnim mjestima, vidljivo u tablici 3:

Tab. 3: tablica radnih mjesta u PVP Terminal Žitnjak [16]

Radna mjesta prema Pravilniku		
1.	Zapovjednik vatrogasne postrojbe	1
2.	Zamjenik zapovjednika vatrogasne postrojbe	1
3.	Voditelj smjene vatrogasne postrojbe	5
4.	Vatrogasac vozač	19
	Ukupno:	26

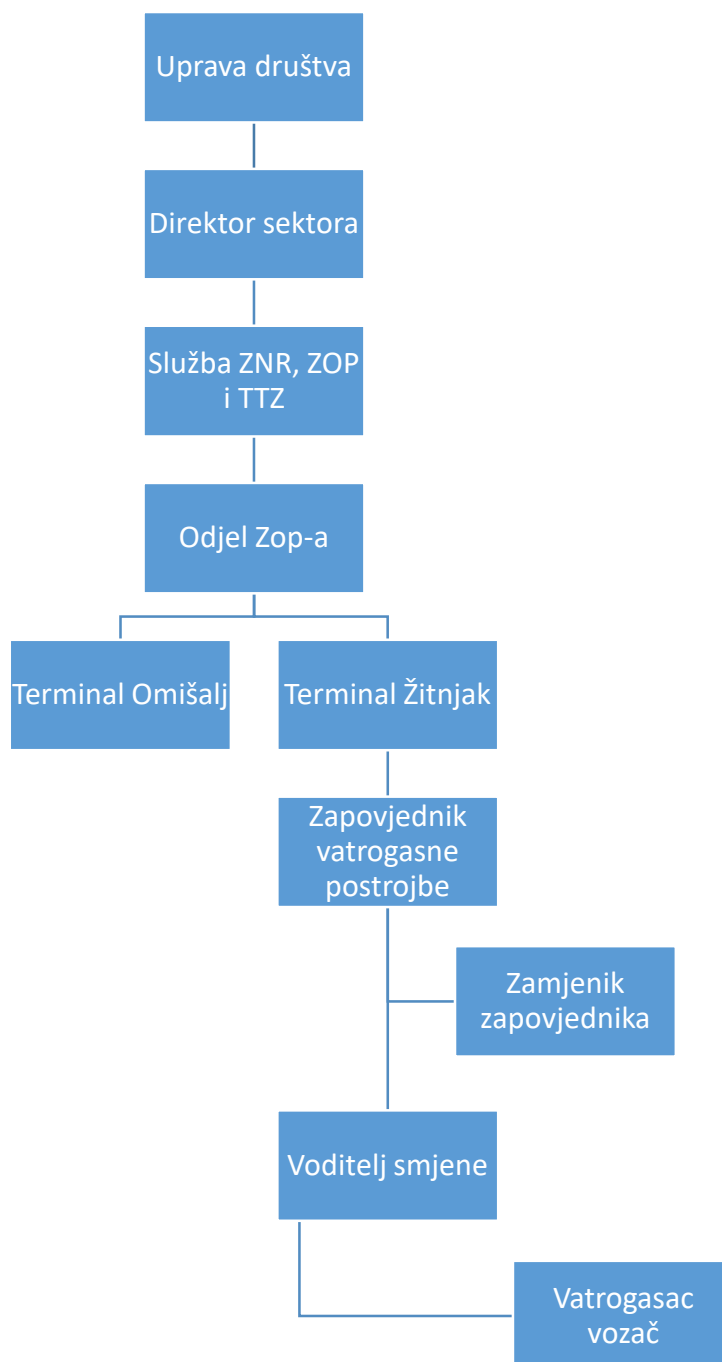
Temeljni dokument zaštite od požara je „Procjena ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije na Terminalu Žitnjak“. Trenutno važeća verzija procjene je donesena u Veljači 2022. godine., napisao ju je stručni tim tvrtke Zagrebinspekt. On uređuje i utvrđuje ustroj i minimum tehničke opremljenosti profesionalne vatrogasne postrojbe, pa će sadašnje i svako buduće ustrojstvo postrojbe biti vezano na procjenu.

Inače međuljudski odnosi u postrojbi zadovoljavajući su i pokazuju kako u biti mora funkcionirati vatrogasna služba jer bez timskog rada nemoguće je postići kvalitetnu razinu profesionalnosti u zaštiti i spašavanju ljudi i imovine.

Operativni vatrogasci imaju pravo na beneficirani radni staž (15 mjeseci za 12 mjeseci rada), te dodatak na uvjete rada zbog specifičnosti profesije.

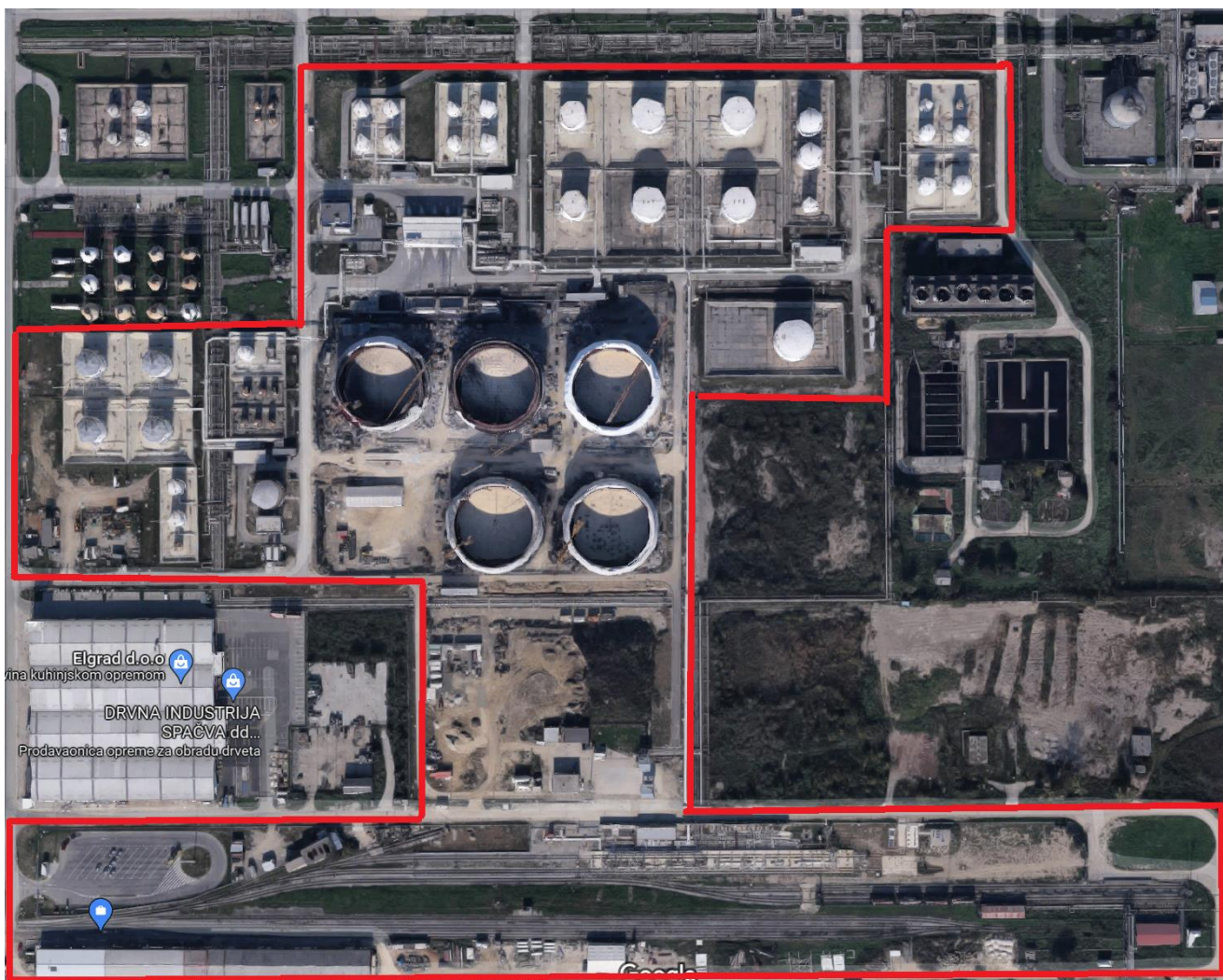
Timski rad i znanje pojedinaca u PVP TŽI temelj su za kvalitetan rad i efikasnost, te garantiraju kvalitetan razvoj vatrogasne službe na svim razinama, te na svim objektima u vlasništvu JANAF-a.

7.2. USTROJ PVP TERMINAL ŽITNJAK

Sl. 2: Organizacijsko stablo ustroja PVP Terminal Žitnjak [16]

7.3. PODRUČJE ODGOVORNOSTI

Sl. 3: područje djelovanja PVP Terminal Žitnjak. [18]

Područje djelovanja i odgovornosti PVP je označeno crvenom bojom, vidljivo na slici 3.

Područje djelovanja PVP-a se može proširiti na bliži okolni prostor ukoliko zapovjednik, zamjenik zapovjednika ili voditelj smjene zaključe da vatra, koja se nalazi u blizini šticenog prostora, može ugroziti tehnološki proces ili prouzročiti štetu na Terminalu.

7.4. PLAN UZBUNJIVANJA

Nakon javljanja požarnog alarma, dežurni vatrogasac na vatrodojavnoj centrali obavlja uzbunjivanje. Osnovni podaci o vrsti i mjestu intervencije daju se preko sustava radio stanica.

Nakon izlaza vozila iz garaža, dežurni vatrogasac na vatrodojavnoj centrali izvješćuje voditelja intervencije s osnovnim podacima, te prikuplja dodatne podatke i prosljeđuje ih voditelju intervencije. Nakon dosadašnjih obavljenih radnji, dežurni vatrogasac zove HEP, te traži da se isključi struja za cijeli terminal. Nakon toga se zovu u pomoć vatrogasci JVP-a Zagreb, ispostava Žitnjak. Tako dežurni vatrogasac omogućuje efikasnu, uspješnu i brzu intervenciju.

U komunikaciji sa radio stanicama mogu se koristiti samo dogovoreni pozivni znakovi i fraze, odnosno prenositi obavijesti koje su u svezi sa intervencijom.

Uzbunjivanje i pozivanje vatrogasaca se mora izvršiti na najbrži mogući način (putem računala, telefon, pager, radio veza, teklić, zvuk sirene...)

Korištenje godišnjih odmora i slobodnih dana ne odgađa obvezu vatrogasca da se po primitku poziva odmah javi u postrojbu ili neko drugo mjesto navedeno u pozivu.

Nadležni zapovjednik će prema nastaloj situaciji naložiti i dodatno uzbunjivanje vatrogasaca ili odrediti drugi način ako mu prosudba to nalaže.

Popunu redovne smjene vršit će smjena ili dio vatrogasaca koji se toga dana nalaze u pričuvi, a prema sljedećem rasporedu:

DNEVNA SMJENA

I smjena - popuna III smjena

IV smjena - popuna II smjena

III smjena - popuna I smjena

II smjena - popuna IV smjena

NOĆNA SMJENA

II smjena - popuna I smjena

I smjena - popuna IV smjena

IV smjena - popuna III smjena

III smjena - popuna II smjena

Ako se pokaže potreba za još većim brojem vatrogasaca, osim vatrogasaca JVP-a Zagreb, u ispomoć se zovu i vatrogasci iz dobrovoljnih vatrogasnih društava u blizini

Sve prikupljene podatke, zatražene zahtjeve tj. aktivnosti koje se provode na intervenciji upisuju se u „Izvešće o vatrogasnoj intervenciji“, koje se nakon završetka arhivira. U izvješće se upisuju sve aktivnosti s točnim vremenskim slijedom.

IZVJEŠTAJ O VATROGASNOJ INTERVENCIJI BR: _____ 91 _____ /22.

DATUM: _____ 04.08.2022. _____

Vrsta događaja:	Ispiranje iscurenog derivata		
Mjesto nastanka i događaja/fokacija:	Autopunilište		
Dojavitelj:	T.Kr*****		
Vrijeme dojave:	09:15	Vrijeme izlaska:	09:16
Završetak intervencije:	09:30		
Vozila :	Žitnjak 16	Vatrogasci	I*** V***** M**** Z**
Opis intervencije: Prilikom radova na otoku 3 na autopunilištu je došlo do izlivanja derivata kojeg je bilo potrebno isprati. Ostavljanje derivata neispranog predstavlja povećanje požarnog rizika.			

Intervenciju vodio: _____ N***** J*****

Slika 4: Izvješčaj o vatrogasnoj intervenciji [16]

7.5. RASPORED SLUŽBE

Ovim naputkom se određuje način rada u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi Terminala Žitnjak. [15]

Radno vrijeme je organizirano u smjenskom sustavu, od četiri smjene. U slučaju potrebe, a na traženje nadležnog vatrogasnog zapovjednika, služba se može preinačiti u trosmjenski, dvosmjenski ili jednosmjenski sustav.

U slučaju intervencija većeg opsega, radno vrijeme nije ograničeno već se produljuje prema potrebi do saniranja događaja. Služba se obavlja sukladno dnevnoj zapovijedi zapovjednika.

Radno vrijeme je određeno rasporedom službe, i to dnevna smjena od 07:00 do 19:00 sati, te noćna smjena od 19:00 – 07:00 sati.

7.5.1. Raspored aktivnosti radnim danima (ponedjeljak - četvrtak)

06:55 – 07:05 sati – prijam i predaja službe – dnevna zapovijed

07:05 – 08:00 sati – pregled i kompletiranje vozila i opreme

08:00 – 09:00 sati – stručna nastava prema zadanoj temi

09:00 – 09:30 sati – odmor i vrijeme za zajutrak

09:30 – 14:00 sati - dnevne aktivnosti po dnevnoj zapovijedi

14:00 – 16:00 sati – vrijeme za objed, odmor i slobodne aktivnosti

16:00 – 18:00 sati – uređenje prostorija i kompletiranje vozila i opreme

18:00 – 18:55 sati – priprema za predaju službe

18:55 – 19:05 sati – prijem i predaja službe

19:05 – 19:35 sati – pregled i preuzimanje vozila i opreme

19:35 – 21:35 sati – stručna nastava po zadanoj temi

21:35 – 06:00 sati – vrijeme za odmor i slobodne aktivnosti

06:00 – 06:55 sati – uređenje prostorija za predaju službe

7.5.2. Raspored aktivnosti petkom

06:55 – 07:05 sati – prijam i predaja službe – dnevna zapovijed

07:05 – 08:00 sati – pregled i kompletiranje vozila i opreme

08:00 – 09:00 sati – odmor i vrijeme za zajutak

09:00 – 14:30 sati – tjedno čišćenje vatrogasnih prostorija (uredi, sanitarije, dežurana)

14:30 – 16:00 sati – vrijeme za objed, odmor i slobodne aktivnosti

16:00 – 18:00 sati – kontrola i pregled vozila i opreme

18:00 – 18:55 sati – priprema za predaju službe

18:55 – 19:05 sati – prijem i predaja službe

19:05 – 19:35 sati – pregled i preuzimanje vozila i opreme

19:35 – 06:00 sati – vrijeme za odmor i slobodne aktivnosti

06:00 – 06:55 sati – uređenje prostorija za predaju službe

7.5.3. Raspored aktivnosti subotom, nedjeljom i blagdanom

06:55 – 07:05 sati – prijem i predaja službe

07:05 – 08:00 sati – pregled, čišćenje i kompletiranje vozila i opreme

08:00 – 18:00 sati – čišćenje i pranje vozila i garaža

18:00 – 18:55 sati – uređenje prostorija i priprema za predaju službe

18:55 – 19:05 sati – prijem i predaja službe

19:05 – 19:35 sati – pregled i preuzimanje vozila i opreme

19:35 – 06:00 sati – vrijeme za odmor i slobodne aktivnosti

06:00 – 06:55 sati – uređenje prostorija za predaju službe

NAPOMENA: Raspored aktivnosti je promjenjiv, te se prilagođava aktivnostima na Terminalu Žitnjak.

Ukoliko je na Terminalu došlo do nepredviđenih i neplaniranih radova, prekidaju se aktivnosti nižeg prioriteta te se rad postrojbe potpuno posvećuje takvim izvanrednim aktivnostima. Ukoliko zapovjednik ili zamjenik zapovjednika smatraju da je za smjenu dobro i korisno odraditi vatrogasnu vježbu, u kojoj se koristi veća količina vatrogasne opreme i tehnike, tome se daje prioritet nad ostalim zadacima na Terminalu. Održavanje sprema i pripravnosti te znanje i lakoća korištenja opreme i tehnike su najvažnija stvar koju vatrogasci mogu imati i posjedovati.

7.6. PREGLED OPREME

Prema Zapovijedi zapovjednika, uvedena je obavezna primopredaja službe i pregled osobne zaštitne opreme srijedom i četvrtkom. Prilikom normalne primopredaje službe, radnici vatrogasne postrojbe obavezni su doći u propisanom vremenu, uredni i obrijani te na postrojavanje doći u propisanoj radnoj odjeći sa pripadajućim oznakama, bez naušnica, narukvica, piercinga i sličnih dodataka, radi što sigurnijeg obavljanja službe.

Nakon prijenosa informacija i izdavanja dnevnih zapovjedi, smjena koja odlazi iz službe je slobodna otići uz uvjet da su prostorije, vozila i oprema koje su predali i ostavili urednima i u ispravnom stanju, a sve eventualne nedostatke prenijela je smjeni koja prima službu.

Nakon izvršene primopredaje službe, a prije pregleda vozila i opreme, službujuća smjena pregledava i ispituje vizualno i funkcionalno osobnu zaštitnu opremu, u koju spada:

- Zaštitna vatrogasna jakna i hlače prema HRN EN 469:2006
- Zaštitne vatrogasne čizme
- Zaštitne vatrogasne rukavice
- Zaštitna vatrogasna kaciga
- Maska za izolacijski aparat
- Vatrogasna potkapa

Nakon završenog prijema i predaje službe, službujuća smjena je dužna osobnu zaštitnu opremu izvaditi iz garderobnih ormara i posložiti na vješalice, pokraj vatrogasnih vozila ili na za to predviđeno mjesto.

7.6.1. Pregled vozila

Pregled vozila i opreme u vozilima i garažama se obavlja odmah ujutro, nakon potpune primopredaje smjene. Pod pojmom „vozilo“ podrazumijevamo sve sastavne dijelove podvozja i nadogradnje.

Dnevni pregled vozila vatrogasci vozači obavljaju istovremeno s pregledom opreme koji obavljaju ostali članovi vatrogasne smjene vatrogasne smjene raspoređeni na određenom vozilu te im pomažu pri izvršenju pregleda.

Dnevni pregled vozila i strojeva podrazumijeva:

- Kontrolu čistoće, oštećenja – vizualno
- Kontrolu osnovne opreme vozila – brojno stanje sukladno popisu opreme
- Kontrolu uređaja za upravljanje i kočenje – vožnjom i laganim kočenjem
- Kontrolu ispravnosti svjetlosne i zvučne signalizacije – uključivanjem
- Kontrolu ispravnosti radiouređaja – provjerom veze
- Kontrolu sustava za gašenje, ventila, javljača i ostalo
- Kontrolu funkcionalnosti ručnih baterija, prijenosnih stanica i drugo

Tjedni pregled vozila i strojeva podrazumijeva:

- Kontrola ulja u vozilima i strojevima
- Kontrola i dopunjavanje goriva
- Kontrola tekućine za hlađenje
- Kontrola ulja u uređaju za upravljanje, kočnicama i kvačilu

Mjesečni pregled vozila i strojeva podrazumijeva:

- Kontrola kočnica u stanici za tehnički pregled vozila (po potrebi)
- Podmazivanje vozila (po potrebi)
- Kontrola elektrolita u akumulatorima i čišćenje štipaljke akumulatora
- Kontrola zategnutosti remenja na vozilima

Pregled vozila obavlja se tako da se oprema i sustavi na vozilu pregledavaju po određenom redu i zasebno jedan po jedan spremnik za opremu, a nikako se ne smije istovremeno poskidati sva oprema s kamiona, iz razloga da se u slučaju intervencije može što prije krenuti. Vozila i opremu koja privremeno nisu u upotrebi potrebno je vidljivo označiti natpisom „NIJE ZA OPERATIVNU UPOTREBU“.

Ako se utvrdi nepravilnost koju nije moguće odmah otkloniti, vatrogasac vozač je dužan o tome izvijestiti zapovjednika vatrogasne postrojbe ili zamjenika zapovjednika. Zapovjednik je po izvješću dužan odmah organizirati otklanjanje nepravilnosti, ukoliko je to moguće. Ako su prilikom dnevnog pregleda vršene određene radnje koje uzrokuju onečišćenje vozila ili opreme, vatrogasac vozač s posadom vozila je dužan odmah očistiti i vratiti u ispravno stanje.

Osim pregleda vozila, opreme u vozilima, garažama i sustava vezom vatrogasci vozači raspoređeni na vozilo obvezni su provjeriti dokumentaciju vozila, odnosno tehničku ispravnost vozila uvidom u prometnu dozvolu vozila.

Službujuća smjena je obavezna smjeni koja prima službu vozila predati u ispravnom stanju i u potpunosti očišćena (podvozje i nadogradnja).

Profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu VRSTA „Id“ prema odredbi članka 24. Pravilnika o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi mora posjedovati najmanji broj i vrstu vatrogasnih vozila i to:

- 1 navalno vozilo
- 1 auto cisterna
- 1 vozilo za gašenje vodom i pjenom
- 1 vozilo za gašenje prahom

- 1 vozilo za manje tehničke intervencije i gašenje

Minimalna opremljenost navedenih vatrogasnih vozila u profesionalnim vatrogasnim postrojbama prema vrsti vozila propisana je člankom 36. navedenog Pravilnika.

Minimum tehničke opreme i sredstava u skladištu, koje mora posjedovati Profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu, VRSTA „Id“, utvrđen je odredbom članka 25. Pravilnika o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi.

Budući da profesionalna vatrogasna postrojba radi sa samo 3 vatrogasna vozila, trenutno je u postupku dobivanje rješenja Ministarstva unutarnjih poslova kojim se dozvoljava rad sa smanjenim brojem vozila, uz prethodnu suglasnost glavnog vatrogasnog zapovjednika.

Tehnička oprema i sredstva na skladištu, koje mora posjedovati profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu VRSTA „Id“ je vlasništvo JANAF-a. Prema dobivenim podacima slijedeća oprema nalazi se u skladištu na lokaciji Terminala Žitnjak, te je u skladu s Pravilnikom o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi, kao što je vidljivo u tablici .

Tab. 5: Tražena i osigurana količina opreme u skladištu PVP Terminal Žitnjak

Vrsta opreme - tražena	Količina	Vrsta opreme – na stanju	Količina
Čizme gumene - niske	4 para	Čizme gumene - niske	4 para
Cijev tlačna – 52 mm	20 komada	Cijev tlačna – 52 mm	30 komada
Cijev tlačna – 75 mm	15 komada	Cijev tlačna – 75 mm	30 komada
Generator za laku pjenu	1 komad	Generator za laku pjenu	1 komad
Izolacijski aparat	2 kompleta	Izolacijski aparat	15 kompleta
Komplet za pružanje prve pomoći	1 komplet	Komplet za pružanje prve pomoći	1 komplet
Ljestva kukača	1 komad	Ljestva kukača	-
Ljestva prislanjača	1 komad	Ljestva prislanjača	1 komad
Ljestva sastavljača	1 komad	Ljestva sastavljača	2 komada

Međumješalica	2 komada	Međumješalica	4 komada
Metlanica	2 komada	Metlanica	4 komada
Mlaznica univerzalna – 52 mm	2 komada	Mlaznica univerzalna – 52 mm	4 komada
Mlaznica univerzalna – 75 mm	2 komada	Mlaznica univerzalna – 75 mm	4 komada
Mlaznica za srednje tešku pjenu	1 komad	Mlaznica za srednje tešku pjenu	4 komada
Mlaznica za tešku pjenu	2 komada	Mlaznica za tešku pjenu	4 komada
Nosila sklopiva	2 komada	Nosila sklopiva	2 komada
Pjenilo	2000 litara	Pjenilo	3000 litara
Plastificirani bazen zapremnine 1000 l	8 komada	Plastificirani bazen zapremnine 1000 l	8 komada
Podvezica za cijev	4 komada	Podvezica za cijev	5 komada
Potapajuća pumpa za vodu s elektromotorom 220 V i produžnim kabelom	1 komad	Potapajuća pumpa za vodu s elektromotorom 220 V i produžnim kabelom	1 komad
Potapajuća pumpa za vodu s elektromotorom 380 V i produžnim kabelom	1 komad	Potapajuća pumpa za vodu s elektromotorom 380 V i produžnim kabelom	1 komad
Pričuvna boca s komprimiranim zrakom za izolacijske aparate	4 komada	Pričuvna boca s komprimiranim zrakom za izolacijske aparate	20 komada
Prijelaznica 110/75 mm	2 komada	Prijelaznica 110/75 mm	3 komada
Prijelaznica 75/52 mm	4 komada	Prijelaznica 75/52 mm	3 komada
Prijenosna motorna pumpa za gašenje požara 8-8	1 komad	Prijenosna motorna pumpa za gašenje požara 8-8	1 komad
Prijenosni generator električne struje 3,5 kW	1 komad	Prijenosni generator električne struje 3,5 kW	1 komad

Prijevozni bacač za vodu i pjenu	1 komplet	Prijevozni bacač za vodu i pjenu	1 komad
Pumpa za pretakanje lakozapaljivih tekućina	1 komad	Pumpa za pretakanje lakozapaljivih tekućina	2 komada
Punjač za akumulatore prijenosnih radiostanica	1 komad	Punjač za akumulatore prijenosnih radiostanica	1 komad
Punjač za akumulatore ručnih svjetiljki	1 komad	Punjač za akumulatore ručnih svjetiljki	1 komad
Razdjelnica trodjelna	1 komad	Razdjelnica trodjelna	3 komada
Reflektor prijenosni, sa stalkom i kabelom	1 komplet	Reflektor prijenosni, sa stalkom i kabelom	1 komplet
Ručna akumulatorska svjetiljka u "S" izvedbi	3 komada	Ručna akumulatorska svjetiljka u "S" izvedbi	8 komada
Ručni aparat za gašenje požara prahom „S9“	3 komada	Ručni aparat za gašenje požara prahom „S9“	5 komada
Ručni aparat za gašenje požara ugljičnim dioksidom „CO2-5“	2 komada	Ručni aparat za gašenje požara ugljičnim dioksidom „CO2-5“	3 komada
Ručni aparat za gašenje požara vodom i zračnom pjenom	2 komada	Ručni aparat za gašenje požara vodom i zračnom pjenom	2 komada
Uže penjačko	2 komada	Uže penjačko	2 komada
Zaštitne rukavice – gumirane	4 para	Zaštitne rukavice – gumirane	5 pari
Zaštitne rukavice – kožne	4 para	Zaštitne rukavice – kožne	5 pari
Zaštitno odijelo za zaštitu od čvrstih, tekućih i plinovitih kemikalija (agresivna sredina)	2 kompleta	Zaštitno odijelo za zaštitu od čvrstih, tekućih i plinovitih kemikalija (agresivna sredina)	2 kompleta
Zaštitno odijelo za prilaz vatri – aluminizirano	2 kompleta	Zaštitno odijelo za prilaz vatri – aluminizirano	2 kompleta

Oprema za dobavu vode iz prirodnih i umjetnih izvora vode (članak 50., točka 1. Pravilnika)	1 komplet	Oprema za dobavu vode iz prirodnih i umjetnih izvora vode (članak 50., točka 1. Pravilnika)	1 komplet
Oprema za dobavu vode iz vodovodne mreže (članak 50., točka 2. Pravilnika)	1 komplet	Oprema za dobavu vode iz vodovodne mreže (članak 50., točka 2. Pravilnika)	1 komplet
Alat (članak 50., točka 11. Pravilnika)	1 komplet	Alat (članak 50., točka 11. Pravilnika)	1 komplet

7.7. VOZNI PARK PVP TERMINAL ŽITNJAK

Tab. 4: vozni park PVP Terminal Žitnjak [16]

	Vrsta vozila	Namjena	Proizvođač	Tip	Posada	Godina proizvodnje
1.	Zapovjedno vozilo	Vođenje intervencije	Volkswagen	Caddy	5	2020

2.	Kemijsko vozilo	Gašenje požara	MAN	TGA 33.480	3	2006
----	-----------------	----------------	-----	---------------	---	------

3.	Kemijsko vozilo	Gašenje požara	Volvo	FMX 500	3	2020
----	-----------------	----------------	-------	------------	---	------

4.	Tehničko vozilo	Za specijalne intervencije	Volvo	FL 280	3	2020
						

7.8. TJEDNE I MJESEČNE AKTIVNOSTI NA SUSTAVIMA I LOKACIJAMA PVP TERMINAL ŽITNJAK

Svaki tjedan jedna smjena treba obaviti funkcionalno ispitivanje ispravnosti svih elektromotornih ventila, instaliranih za upravljanje sustavima za hlađenje/gašenje u jedinicama za pripremu pjenu, vatrogasnoj pumpaoni i na vanjskom prostoru.

Nakon svakog funkcionalnog ispitivanja elektromotornih ventila obavezno ispustiti vodu iz kolektora pjene/vode.

Prije zime ispustiti zaostalu vodu iz cjevovoda za hlađenje/gašenje na vanjskom prostoru i u jedinice za pripremu pjenu.

Elektromotorne ventile sustava za hlađenje na vanjskom prostoru u zimskom periodu ispitivati na „suho“, bez dotoka vode.

Prve subote u mjesecu obavezno jednu po jednu vatrogasnu pumpu uključiti u rad i ispitati ispravnosti.

Prve subote u mjesecu, u 12:00 u ormariću za upravljanje sustavom uzbunjivanja, pritiskom na tipku „PRESTANAK“, a zatim pritiskom na tipku „START“ uključiti u rad i ispitati ispravnost i funkcionalnost sustava uzbunjivanja. Nakon ispitivanja o ispravnosti obavijestiti centar 112.

Jednom mjesečno, a po potrebi i češće, izvršiti provjeru sustava veza na terminalu

Svaka 2 mjeseca obavezna kontrola vatrogasnih aparata na lokaciji prema utvrđenom popisu i razmješčaju, uz vođenje propisane evidencije.

Svaka 3 mjeseca potrebno je izvršiti kontrolu ispravnosti opreme u hidrantskim ormarićima na prostoru terminala.

Redovne vježbe izvršavati prema dnevnoj zapovijedi ili po procjeni voditelja smjene.

Prilikom izvršavanja aktivnosti potrebno je voditi računa o intervencijskoj spremnosti vatrogasne smjene.

7.9. ZAKLJUČAK O PVP TERMINAL ŽITNJAK

Iako se posao u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi ne čini toliko zanimljiv i dinamičan kao posao u javnoj vatrogasnoj postrojbi, to je sasvim suprotno od istine. Posao u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi se više fokusira na preventivni dio posla, tj. vatrogasci i ostalo djelatno osoblje čini sve što može da se ne desi akcident te da zbog toga mora doći do prestanka tehnološkog procesa.

Vatrogasci u PVP-ima također svakodnevno rukuju sa visokozapaljivim tekućinama i plinovima, te im upravo ta činjenica daje za pravo da ih se ni u čemu ne podcjenjuje niti zanemaruje.

Tehnika i tehnologija s kojom se rukuje i radi u industrijskom vatrogastvu i PVP-ima se nešto malo razlikuje od one koja se koristi u JVP-ima, prvenstveno zbog činjenice da za bilo kakvo gašenje požara u gospodarskim objektima i industriji, moramo koristiti taktiku gašenja pjenom ili prahom za gašenje požara ili gašenje požara CO₂. Dok se kod požara u JVP-ima pretežno koristi voda kao primarno sredstvo za gašenje.

8. ZAKLJUČAK

U Republici Hrvatskoj je jasno propisano pod kojim uvjetima pravna osoba odnosno poduzeće ima zakonsku obvezu osnovati svoju vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu. Obzirom na to da vatrogastvo nije samoodrživo i profitabilno, te da je oprema i tehnika jako skupa, veći broj pravnih osoba izbjegava, od kojih je najveći broj u državnom vlasništvu, osnovati svoju vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu. Nažalost, pravne osobe ne uviđaju kako je vatrogastvo mnogo više od zakonskog propisa i podzakonskih akta. Vatrogasci koji djeluju u vatrogasnoj postrojbi u gospodarstvu su temelj sigurnosti svih zaposlenih osoba i građevina u vlasništvu pravne osobe. Loša zakonska praksa je da nisu predviđene kaznene odredbe za fizičku osobu u pravnoj odnosno vlasnika poduzeća zbog propuštanja ispunjenja obveze osnivanja propisane vatrogasne službe. Predviđene su prekršajne sankcije u kojima su novčane kazne malene i pravnoj osobi se „više isplati“ dugoročno plaćati kazne nego osnovati vatrogasnu službu. Stoga smatram da je nužno napraviti izmjenu zakona s kojim će se odgovorna fizička osoba u pravnoj osobi odnosno vlasnik kazniti kaznom zatvora zbog ugrožavanja ljudskog života i imovine. Sve je dobro dok vatrogasci ne trebaju intervenirati, a kada trebaju, onda je najčešće već prekasno da bi se spasio život ili imovina.

9. LITERATURA

- [1] Zakon o vatrogastvu (Narodne novine br. 125/2019)
- [2] Zakon o zaštiti od požara (Narodne novine br. 92/2010)
- [3] Pravilnik o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi (Narodne novine br. 43/1995)
- [4] Pravilnik o programu osposobljavanja i usavršavanja vatrogasnih kadrova (Narodne novine br. 58/1993)
- [5] Pravilnik o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara, (Narodne novine br. 62/1994)
- [6] Program i način provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama (Narodne novine br. 125/2019)
- [7] Pravilnik o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (Narodne novine br. 58/1993)
- [8] Katalog izložbe ŽENE I TEHNIKA- Izložba rodno inkluzivne tematike, Tehnički muzej Nikola Tesla, Zagreb, 2021.
- [9] Pravna regulativa dobrovoljnih vatrogasnih društava u Republici Hrvatskoj – Tomislava Žarić, dostupno na <https://zir.nsk.hr>
- [10] Financiranje i učinkovitost sustava vatrogastva u Republici Hrvatskoj i usporedba sa zemljama u regiji – Luka Baričević, dostupno na <https://zir.nsk.hr>
- [11] Sustav vatrogastva u Republici Hrvatskoj – Zvonimir Ljubičić, dostupno na <https://zir.nsk.hr>
- [12] Bogovi vatre – Večernjakova Blogosfera; Magdalena Jelić i Lana Mikulić (2014.), dostupno na <https://blog.vecernji.hr/croatiabyus/bogovi-vatre-5813>
- [13] Arhiva Muzeja Hrvatske vatrogasne zajednice, "Vatrogasni kalendar", Vatrogasni savez Hrvatske (Zagreb, 1971.)

[14] Procjena ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije za Terminal Žitnjak (Zagrebinspekt, 2022.)

[15] Interni akti PVP Terminal Žitnjak – interni raspored – nalog za rad vatrogasne službe, interni nalog o obaveznom provođenju i pridržavanju rasporeda rada u vatrogasnoj postrojbi Terminala Žitnjak, nalog o obaveznom korištenju osobne zaštitne opreme na prostoru Terminala Žitnjak, nalog o obaveznom pregledu osobne zaštitne opreme i vatrogasne opreme.

[16] samostalno prikupljanje podataka

[17] URL: <https://www.hobbytec.hr/sto-je-gospodarski-objekt/?fbclid=IwAR3IbMPwJg6weW5k3tVJivda6Qfke7y1I6mueIMXWjgxN53KwEEESrf5Lg>, pristupljeno 02.06.2022.

[18] URL: Slika djelovanja PVP Terminal Žitnjak, snimka zaslona na Google Maps,

<https://www.google.com/maps/@45.7961931,16.0717909,1179m/data=!3m1!1e3>, pristupljeno 28.06.2022

[19] Pravilnik o međusobnim odnosima vatrogasnih postrojbi u vatrogasnim intervencijama, (Narodne novine broj 65/1994)

10. PRILOZI

10.1. Slike

	Stranica
Sl. 1. Sustav Hrvatske vatrogasne zajednice.....	21
Sl. 2. Organizacijsko stablo ustroja PVP Terminal Žitnjak.....	25
Sl. 3. Područje djelovanja PVP Terminal Žitnjak.....	26
Sl. 4. Izveštaj o vatrogasnoj intervenciji.....	29
Sl. 5. VW Caddy.....	38
Sl. 6. MAN TGA 33.480.....	39
Sl. 7. Volvo FMX 500.....	39
Sl. 8. Volvo FL 280.....	40

10.2. Tablice

	Stranica
Tab. 1. Kvalifikacijska struktura djelatnika PVP Terminal Žitnjak.....	23
Tab. 2. Dobna struktura djelatnika PVP Terminal Žitnjak.....	23
Tab. 3. Tablica radnih mjesta u PVP Terminal Žitnjak.....	24
Tab. 4. vozni park PVP Terminal Žitnjak.....	34
Tab. 5. Tražena i osigurana količina opreme u skladištu PVP Terminal Žitnjak.....	38